

PM Rotel V (Dnr KS 2018/1184)

Översyn av lagstiftningen mot s.k. fordonsmålvakter (Ds 2018:33)

Remiss från Näringsdepartementet

Remisstid den 8 november 2018

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen ”Översyn av lagstiftningen mot s.k. fordonsmålvakter (Ds 2018:33)” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.

Ärendet

Det saknas en legaldefinition av begreppet fordonsmålvalt och problematiken med fordonsmålvakter är mångfacetterad. Begreppet fordonsmålvalt används om personer som är registrerade som ägare till ett fordon i stället för fordonets verkliga ägare. Detta är ett sätt för den verkliga ägaren att komma undan det ekonomiska ansvar som följer av ett fordonsinnehav, det vill säga slippa betala exempelvis skatter, trafikförsäkring och felparkeringsavgifter. Företeelsen utgör ett stort samhällsproblem eftersom konsekvenserna drabbar såväl stat och kommun som företag och enskilda medborgare, inte minst när det gäller den organiserade brottsligheten.

Ändringarna i lagen om flyttning av fordon i vissa fall och Förordning om flyttning av fordon i vissa fall år 2014 har fått stor genomslagskraft. Det senaste året har ett stort antal fordon flyttats med stöd av den nya flyttningsgrunden. Den nya lagstiftningen har också haft en tydlig effekt på utvecklingen av felparkeringsskulderna, där man ser ett tydligt trendbrott från juli 2014 och framåt.

Även om endast ett mindre antal fordon har tagits i anspråk med stöd av ianspråktagandelagen så fungerar den lagen väl som ett komplement till utmätningsinstitutet.

Det är för tidigt att nu utvärdera lagstiftningens långsiktiga effekter. Det finns emellertid redan nu en rad förbättringsområden som kan identifieras. Dessa beskrivs i departementspromemorian.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden. Trafikkontoret har svarat med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret anser att författningsförslagen kan bidra till att önskat resultat uppnås och tillstyrker dessa. I tillägg till de författningsförslag som lagts fram behöver emellertid ytterligare åtgärder vidtas för att komma tillrätta med den problematik som behandlas i promemorian. Stadsledningskontoret önskar därför understryka att det är angeläget att de frågor som föreslås utredas närmare snarast utreds.

Trafikkontoret anser generellt att förslagen i promemorian är värdefulla steg i rätt riktning och poängterar att en större översyn av flyttningslagstiftningen bör ske snarast möjligt för att möjliggöra de ändringar som har föreslagits i promemorian.

Mina synpunkter

Jag ser positivt på förslagen i promemorian och menar att det är steg i rätt riktning och att de kan utgöra användbara verktyg mot fordonsmålvakter. Det är dock viktigt att poängtera att en större översyn av flyttningslagstiftningen bör ske snarast möjligt för att möjliggöra de ändringar som har föreslagits i promemorian.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen "Översyn av lagstiftningen mot s.k. fordonsmålvakter (Ds 2018:33)" hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 25 oktober 2018

DANIEL HELLDÉN

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Det saknas en legaldefinition av begreppet fordonsmålvakt och problematiken med fordonsmålvakter är mångfacetterad. Företeelsen utgör ett stort samhällsproblem eftersom konsekvenserna drabbar såväl stat och kommun som företag och enskilda medborgare, inte minst när det gäller den organiserade brottsligheten.

Ändringarna i LFF och FFF år 2014 har fått stor genomslagskraft. Det senaste året har ett stort antal fordon flyttats med stöd av den nya flyttningsgrunden. Den nya lagstiftningen har också haft en tydlig effekt på utvecklingen av felparkeringsskulderna, där man ser ett tydligt trendbrott från juli 2014 och framåt.

Även om endast ett mindre antal fordon har tagits i anspråk med stöd av ianspråktagandelagen så fungerar den lagen väl som ett komplement till utmätningsinstitutet.

Det är för tidigt att nu utvärdera lagstiftningens långsiktiga effekter. Det finns emellertid redan nu en rad förbättringsområden som kan identifieras.

I promemorian föreslås nya bestämmelser att träda i kraft den 1 april 2019.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden. Trafikkontoret har svarat med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att författningsförslagen kan bidra till att önskat resultat uppnås och tillstyrker dessa.

Vad avser det undantag från ianspråktagandelagens tillämpningsområde som föreslås anser stadsledningskontoret dock att detta även bör omfatta fordon som har tillfallit kommunen enligt 6 § LFF och därefter sålts.

I tillägg till de författningsförslag som lagts fram behöver emellertid ytterligare åtgärder vidtas för att komma tillrätta med den problematik som behandlas i promemorian. Stadsledningskontoret önskar därför understryka att det är angeläget att de frågor som föreslås utredas närmare snarast utreds.

Det kan härvid särskilt framhållas vikten av att begreppet fordonets ägare definieras i LFF och FFF. Fordonets ägare bör avse fordonets registrerade ägare vid tiden för ett flyttningsbeslut. Vidare är det angeläget att uppställningstiden i LFF förkortas till en månad.

Även möjligheterna att komma tillrätta med felparkerade fordon som är registrerade i utlandet bör ses över och om möjligt utvidgas, liksom möjligheterna till omedelbar flyttning av fordon belagda med körförbud, brukandeförbud samt fordon som saknar föreskriven trafikförsäkring.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 september 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret anser generellt att förslagen i promemorian är värdefulla steg i rätt riktning och anser att de kan utgöra ett användbart verktyg mot fordonsmålvakter. Det är dock viktigt att poängtera att en större översyn av flyttningslagstiftningen bör ske snarast möjligt för att möjliggöra de ändringar som har föreslagits i promemorian.

Det är av yttersta vikt att begreppet ”fordonsägare” definieras i lagen om flyttning av fordon. Med fordonsägare bör avses fordonets registrerade ägare vid tiden för flyttningsbeslutet. Det är inte rimligt att ålägga kommunerna att göra äganderättsutredningar och bedöma vem som har bättre rätt till fordonet. Detta är idag ett återkommande problem vid flyttning av dessa fordon då ägarbyten i många fall sker efter att fordonet flyttats.

De flesta målvaksfordon hämtas inte från kommunens uppställningsplats och uppställningstiden blir i princip alltid tre månader innan fordonet tillfallet kommunen och skrotas och i undantagsfall säljs. Dessa fordon tar mycket plats på uppställningsplatsen och genererar kostnader för kommunen som inte kan tas ut av ägare. I de få fall fordonet hämtas ut av fordonsägaren, står ägaren för kostnaderna för flyttningen samt uppställningen. Med anledning av ovan bör uppställningstiden om tre månader snarast förkortas till en månad.

Vad beträffar förslaget till ny 9 a-d § i lagen om (1976:206) felparkeringsavgift, gällande användningsförbud och av skyltning vid obetalda felparkeringsavgifter, anser kontoret att bestämmelserna inte kommer att tillämpas i stor utsträckning. Förslaget kan jämföras med befintliga bestämmelserna angående användningsförbud på fordon som har obetalda trängselskatter och infrastrukturavgifter. Dessa tillämpas idag i liten utsträckning eller inte alls. Lagändringen kommer inte ge de rättsliga medel som efterfrågas för att kunna få bukt med målvaksproblematiken.

I 9 b § föreslås även vissa undantag från bestämmelsen om fordonet har sålts vid en exekutiv försäljning eller av ett konkursbo. Trafikkontoret anser att det även bör vara motiverat att undanta fordon från användningsförbudet om det har tillfallit kommunen enligt § 6 lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall och har sålts. Enligt § 7 lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall ska ägare av fordon ersätta kommunen kostnader för flyttningen och de övriga åtgärder som vidtagits med stöd av lagen. Vid beräkning av ersättningen skall fordonets värde dras av från kostnaderna om äganderätten har övergått enligt 6 §. Detta innebär att kommunen har skyldighet att värdera varje fordon som den har övertagit. Kostnader, som inte tas ut av ägaren, skall bäras av den myndighet som har verkställt flyttningen, alltså kommunen. I samband med värdering av fordon beaktas även skulder som följer med fordonet vid eventuell försäljning. Dessa skulder står fortsatt antecknade på fordonet i vägtrafikregistret. Det innebär att ett fordon efter försäljning kan ianspråktagas av Kronofogdemyndigheten på nytt för skulder som uppkommit före försäljning. Eftersom ianspråktagande inte förutsätter att gäldenären är fordonets ägare, riskerar köpare som inte är skuldsatt att fordonet ianspråktagas för tidigare skulder. Då det inte finns bestämmelser i lagen som skyddar köparens rätt till fordonet och det finns risk att det kan ianspråktagas för tidigare skulder, väljer kommunen oftast att skrota relativt dyra fordon som har höga skulder. Konsekvensen blir också att skattekollektivet får stå för kostnaderna för flyttning av dessa fordon.

Emellertid uppmärksammar kontoret att möjligheten att ta fordon i anspråk som är registrerade i annat land än Sverige bör utvidgas i lagen. Idag föreskriver lagen möjlighet att flytta fordon vars ägare har fordringar med obetalda felparkeringsavgifter. Idag saknar kommunerna möjlighet att kontrollera ägarens skulder på fordon registrerade i annat land än Sverige. Kontoret anser att det vore önskvärt med förslag på åtgärder för att lösa detta, eftersom utlandsregistrerade fordon som regelmässigt felparkeras är ett ökande problem.

Kontoret anser även att möjligheterna till omedelbar flyttning av fordon belagda med körförbud, brukandeförbud eller fordon som saknar föreskriven trafikförsäkring ska utökas. Idag finns det uppmaningskrav i 4 § 2-3 st. i förordning om flyttning av fordon i vissa fall. I praktiken innebär det att dessa fordon tidigast kan flyttas på den fjärde dagen. Detta leder till att flyttningsgrunderna inte är tillämpbara.

Mot bakgrund av ovanstående tillstyrker Trafikkontoret förslagen med beaktande av ovan nämnda synpunkter. Likafullt anser kontoret att de förslag som kvarstår och nu läggs fram i promemorian snarast utreds samt därefter omgående genomförs.